

TPO

TRANSKULTURNA PSIHOSOCIJALNA
OBRAZOVNA FONDACIJA - TPO

(januar-decembar, 2014.)

UVOD

2014. godina je za TPO Fondaciju protekla u ozračju duhovnosti, mira, pomirenja, poštivanja različitosti te sjećanja.

TPO Fondacija radila je na četiri velika projekta: "Psihosocijalna podrška u Bosni i Hercegovini", "Inicijativa za kreativni dijalog i edukaciju", "Svjetski etos u školi: Integracija svjetskog etosa u odgojno – obrazovne strukture i procese u Bosni i Hercegovini" i "Program za interdisciplinarno učenje i istraživanja".

U sklopu projekta "Psihosocijalna podrška u Bosni i Hercegovini" radilo se na osnaživanju 15 nevladinih organizacija te su potpisani sporazumi s Volonterskim centrom Univerziteta u Tuzli i Asocijacijom XY kako bi se radilo na psihosocijalnoj podršci stanovništva poplavljenih područja u BiH. Također je objavljen i priručnik "Živjeti na klizištu" kojim se pokušalo pomoći ljudima pogođenim traumama izazvanim poplavama u maju 2014. godine.

Kada je riječ o projektu "Inicijativa za kreativni dijalog i edukaciju" tu smo marljivo radili na osmišljavanju i kreiranju različitih umjetničkih formi koje su imale za cilj upoznati mlade sa različitim aktuelnim globalnim i lokalnim društvenim pitanjima. Vrlo smo ponosni što je u ovom procesu nastala edicija stripova "Bauk FemiNauk" i strip "Nira" kojima smo nastojali osloviti pitanja koja se tiču rodnih stereotipa u bh. društvu i drugih tematskih oblasti vezanih za omladinski aktivizam.

Sjećanje i pomirenje su bile teme koje su dominirale na održanoj prvoj međunarodnoj konferenciji "Trauma, pamćenje i ozdravljenje" te istoimenoj dvodnevnoj interdisciplinarnoj učionici koje su realizirane u okviru TPO Fondacije.

Na koncu, 2014. godina je krunisana u sklopu međunarodnom kampanjom "16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja" kada se kroz radionice, ulične performanse, promocije, konkurs za najbolji strip za mlade nastojalo još jednom ukazati na dvostruke standarde i visoku stopu rodnog i porodičnog nasilja u bosanskohercegovačkom društvu.

Zahvaljujem se svim saradnicima, partnerima i kolegama koji su doprinijeli našem radu i angažmanu.

Programska direktorica

Zilka Spahić Šiljak

O NAMA

Misija TPO Fondacije je da kroz implementaciju obrazovnih, istraživačkih, psihosocijalnih i interkulturalnih programskih aktivnosti doprinese izgradnji građanskog demokratskog društva, osnaživanju svijesti o ravnopravnosti spolova i etabliranju etike partnerstva i odgovornosti u porodici, društvu i političkom životu BiH.

TPO Fondacija je proizašla iz HNI TPO mreže organizacija sa sjedištem u Amsterdamu, koja je od 1998. godine prisutna na prostoru BiH sa projektima psihosocijalne zaštite, obrazovanja, pomirenja i dijaloga među povratničkom populacijom.

U periodu od 2004. godine, kao lokalna organizacija, TPO Fondacija je svoje aktivnosti usmjerila na obrazovne i istraživačke projekte u saradnji sa univerzitetima BiH, Evrope i SAD.

Misija TPO Fondacije se ostvaruje kroz nekoliko strateških oblasti:

Obrazovanje - Saradnja sa univerzitetima i drugim organizacijama u provedbi reforme obrazovanja u BiH. Uspostava edukativnih centara, u saradnji sa obrazovnim i kulturnim institucijama, koji će nuditi programe za interkulturalno, multireligijsko i građansko obrazovanje, prvenstveno žena i mladih. Pripremanje kurikuluma, silabusa i trening materijala u saradnji sa državnim institucijama i drugim organizacijama.

Istraživanje - Procjena stanja u oblastima obrazovanja, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, dijaloga i izgradnje mira, s ciljem pripremanja adekvatnih politika djelovanja i konkretnih projektnih aktivnosti uzimajući uvijek u obzir rodnu perspektivu i specifičnost kulturološkog konteksta u kojem se živi.

Rodna ravnopravnost - Promocija i implementacija domaćih i međunarodnih standarda o ravnopravnosti spolova kroz različite vrste obrazovanja i podizanja svijesti o ovim pitanjima u lokalnoj zajednici. Posebna pažnja se posvećuje razvoju lokalnih rodno inkluzivnih zajednica u kojima se vodi računa o potrebama i žena i muškaraca.

Javno zagovaranje - Zalaganje za promjene politika djelovanja i usvajanje novih, s ciljem izgradnje demokratskog građanskog društva, ravnopravnosti spolova, ali i podizanje svijesti građanstva o važnosti aktivnog učešća u tim promjenama. Zagovaranje za rodnu senzibilizaciju državnopravnog okvira BiH.

Osnaživanje kapaciteta - Rad na osnaživanju individualnih kapaciteta žena i mladih, ali i organizacionih kapaciteta lokalnih organizacija u oblastima rodne ravnopravnosti, ljudskih prava, ekonomskog osnaživanja, dijaloga i izgradnje mira. Podrška razvoju reforme obrazovanja, zaštite zdravlja i socijalne rehabilitacije, kroz trening profesionalaca i promociju jačanja korisničkih inicijativa i psihosocijalnu podršku ženama, djeci i omladini.

Interkulturalni dijalog - Promocija interkulturalnog dijaloga, izgradnje mira i pomirenja, u saradnji sa NVO-ima u BiH i u svijetu koji su posvećeni ovim pitanjima. Organiziranje javnih rasprava, okruglih stolova i radionica o ovim temama, te susreti umjetnika, akademskih radnika i NVO aktivista, koji iz svoje perspektive mogu ponuditi ideje za zajedničko djelovanje i koegzistenciju. Organiziranje susreta u malim lokalnim zajednicama, s ciljem okupljanja podijeljenih ljudi u BiH za jedan sto.

GLAVNI REZULTATI

- Objavljen strip "Nira" na BHS i engleskom jeziku
- Objavljena knjiga "Svjetski etos: Dokumenti – utemeljenja – primjene"
- Objavljen priručnik "Svjetski etos pod školskim krovom: Priručnik za integriranje svjetskog etosa u nastavne procese"
- Objavljeni stripovi iz edicije "Bauk FemiNauk"
- Saradnja i partnerstvo s 15 lokalnih nevladinih organizacija
- Objavljena knjiga "Sjaj ljudskosti – životne priče mirotvorki u BiH" na engleskom jeziku
- Održana prva međunarodna konferencija i dvodnevna interdisciplinarna učionica "Trauma, pamćenje i ozdravljenje"
- Prevedena, objavljena i promovirana knjiga "Kuran i žena"
- U okviru Inicijative za kreativni dijalog i edukaciju provedena analiza potreba mladih
- U okviru projekta "Psihosocijalna podrška u BiH" potpisan sporazum s Univerzitetom u Tuzli za saradnju s volonterskim centrom
- Potpisan sporazum s Asocijacijom XY u svrhu realizacije projekta "Psihosocijalna podrška u BiH"
- Održane inicijalne radionice za integraciju svjetskog etosa u bh. školama za nastavnike/ce srednjih škola na području Sarajevskog i Tuzlanskog kantona
- Uspješno realizirana međunarodna kampanja "16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja" pod motom "Presijeci"
- Preko 200 mladih educirano o nasilju i načinima prevencije rodno zasnovanog i porodičnog nasilja
- Preko 100 nastavnika/ca u različitim gradovima BiH educirano o potencijalima prevencije vršnjačkog, porodičnog i rodno zasnovanog nasilja u školi
- U okviru Inicijative za kreativni dijalog i edukaciju preko 100 učenika/ca educirano o građanskom aktivizmu na temelju stripa "Nira"
- U okviru projekta "Psihosocijalna podrška u BiH" saradnici iz 15 nevladinih organizacija educirani u oblasti pisanja projekata i vođenja administrativnih poslova unutar NVO sektora

Gradovi/opštine u kojima je TPO Fondacija sprovodila aktivnosti tokom 2014. godine su:
 Tuzla, Sapna, Bosansko Grahovo, Zenica, Livno, Sanski Most, Jajce, Sarajevo.

SAŽETAK

I PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA U BOSNI I HERCEGOVINI

Aktivnost 1 Potpisan sporazum s Univerzitetom u Tuzli – saradnja s volonterskim centrom

Aktivnost 2 Potpisan sporazum s Asocijacijom XY

Aktivnost 3 Administrativni trening za saradnike - osnaživanje 15 udruženja u BiH

Aktivnost 4 Drugi administrativni trening – pisanje projekata – osnaživanje 15 udruženja u BiH

Aktivnost 5 Predstavljanje priručnika "Živjeti na klizištu" u općini Sapna

II INICIJATIVA ZA KREATIVNI DIJALOG I EDUKACIJU (IKDE)

Aktivnost 1 Objavljeni stripovi iz edicije Bauk FemiNauk

Aktivnost 2 Objavljen strip "NIRA"

Aktivnost 3 Analiza potreba mladih

III SVJETSKI ETOS U ŠKOLI: INTEGRACIJA SVJETSKOG ETOSA U ODGOJNO-OBRAZOVNE STRUKTURE I PROCESU U BOSNI I HERCEGOVINI

Aktivnost 1 Objavljen priručnik "Svjetski etos pod školskim krovom: Priručnik za integriranje svjetskog etosa u nastavne procese"

Aktivnost 2 Objavljena knjiga "Svjetski etos: Dokumenti – utemeljenja – primjene"

Aktivnost 3 Održan prvi trening "Svjetski etos u školi" za nastavnike i pedagoge Tuzlanskog kantona

Aktivnost 4 Održan drugi trening "Svjetski etos u školi" za nastavnike/ce Kantona Sarajevo

Aktivnost 5 Održan treći trening "Svjetski etos u školi" za nastavnike/ce Zeničko – dobojskog kantona

IV PROGRAM ZA INTERDISCIPLINARNO UČENJE I ISTRAŽIVANJA

Aktivnost 1 Održana prva međunarodna konferencija „Trauma, pamćenje i ozdravljenje“

Aktivnost 2 Održana dvodnevna interdisciplinarna učionica „Trauma, pamćenje i ozdravljenje“

V PUBLIKACIJA „KURAN I ŽENA“

VI PROMOCIJA KNJIGE „SJAJ LJUDSKOSTI - ŽIVOTNE PRIČE MIROTVORKI U BIH“

VII 16 DANA AKTIVIZMA PROTIV RODNO ZASNOVANOG NASILJA

- Aktivnost 1 Objavljen konkurs "Nastripaj ljudska prava"
- Aktivnost 2 Ulični performans "Presijeci"
- Aktivnost 3 Održana panel diskusija za mlade pod nazivom "Zanemari razlike"
- Aktivnost 4 Okrugli stol "Potencijal vjeronaučnog odgoja za aktivizam i nenasilje" u Behram- begovoj medresi u Tuzli
- Aktivnost 5 Okrugli stol "Potencijal vjeronaučnog odgoja za aktivizam i nenasilje" u Sarajevu
- Aktivnost 6 Održana izložba stripova Bauk FemiNauk na Filozofskom fakultetu u Zenici
- Aktivnost 7 Izložba stripa Bauk FeminNauk na Univerzitetu Tuzla
- Aktivnost 8 Javna debata "(Ne)vidljivo nasilje nad ženama" na Univerzitetu u Tuzli
- Aktivnost 9 Održana radionica za mlade: "Nasilje u porodici: mitovi i činjenice"
- Aktivnost 10 Premijerna promocija stripa "Nira" u Sanskom Mostu
- Aktivnost 11 Okrugli stol "Potencijal vjeronaučnog odgoja za aktivizam i nenasilje" u Sanskom Mostu
- Aktivnost 12 Izložba stripa Bauk FemiNauk u Francuskom kulturnom centru u Sarajevu
- Aktivnost 13 Obilježavanje Međunarodnog dana ljudskih prava
- Aktivnost 14 Promocija stripa "Nira" u Livnu
- Aktivnost 15 Promocija stripa "Nira" u Bosanskom Grahovu

I PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA U BOSNI I HERCEGOVINI

Univerzitet u Tuzli
Bosna i Hercegovina

Aktivnost 1 Potpisan sporazum s Univerzitetom u Tuzli – saradnja s volonterskim centrom

U okviru projekta "Psihosocijalna podrška u Bosni i Hercegovini" TPO Fondacija je potpisala Sporazum o saradnji sa Univerzitetom u Tuzli, u vezi sa podrškom Volonterskom centru Univerziteta. Ova saradnja ima za cilj da kroz volonterski rad mladih pruži podršku i pomoć građanima i građankama BiH koji su pogođeni poplavama. Kroz različite vrste obrazovnih programa, edukativnih materijala za provođenje preventivnih mjera za zaštitu od prirodnih nepogoda, TPO Fondacija i Univerzitet u Tuzli će dati svoj doprinos u rješavanju brojnih problema kojima je izloženo stanovništvo pogođeno poplavama.

Aktivnost 2 Potpisan sporazum s Asocijacijom XY/Projekt mentalnog zdravlja u BiH

U okviru projekta "Psihosocijalna podrška u Bosni i Hercegovini" TPO Fondacija je potpisala Sporazum o saradnji sa Asocijacijom XY/ Projekat mentalnog zdravlja u BiH, koji ima za cilj implementaciju programa osnaživanja udruženja korisnika usluga mentalnog zdravlja. Cilj programa je da udruženja uspostave partnerstva sa mladim stručnjacima u oblasti psihosocijalne zaštite na lokalnom nivou koja će im pružati administrativno-edukativnu podršku. Na taj način će se omogućiti veća dostupnost psihosocijalne podrške u oblasti mentalnog zdravlja. Kroz projekat će biti obuhvaćena udruženja i korisnici u 15 gradova u Bosni i Hercegovini.

Aktivnost 3 Trening za saradnike iz oblasti administrativnog poslovanja unutar NVO sektora – osnaživanje 15 udruženja u BiH

U okviru projekta "Psihosocijalna podrška u Bosni i Hercegovini" (Sporazum o saradnji sa Asocijacijom XY/ Projekat mentalnog zdravlja u BiH), TPO Fondacija je održala prvi administrativni trening za saradnice i saradnike udruženja korisnika usluga mentalnog zdravlja,

u Sarajevu, 13. oktobra 2014. godine. U cilju implementacije programa osnaživanja udruženja usmjerenih na korisnike usluga mentalnog zdravlja održan je prvi jednodnevni trening na temu upoznavanja s temeljnim aspektima rada vezanim za administrativno poslovanje unutar NVO sektora u BiH iz 15 gradova u Bosni i Hercegovini: Zajedno - Banja Luka, Svi - Bosanski Petrovac, Ruka ruci – Brčko, Nada – Doboj, Udruženje Tunel - Ključ, Nisi sam – Milići, In Spe – Mostar, Uzdravlje - Mrkonjić Grad, Apel - Sanski Most, Menssana – Sarajevo, Podijeli osmijeh – Srebrenica, Sonata – Trebinje, Naš glas – Tuzla, Stella - Zenica i Zvonik – Zvornik.

Aktivnost 4 Drugi trening iz oblasti administrativnog poslovanja u NVO sektoru – pisanje projekata – osnaživanje 15 udruženja u BiH

U okviru projekta „Psihosocijalna podrška u Bosni i Hercegovini“ i Sporazuma o saradnji s Asocijacijom XY/Projekat mentalnog zdravlja u BiH, TPO Fondacija je održala drugi trening iz oblasti administrativnog poslovanja za saradnice i saradnike udruženja korisnika usluga mentalnog zdravlja.

Aktivnost 5 Predstavljanje priručnika "Živjeti na klizištu" u općini Sapna

U Općini Sapna, Tuzlanski kanton, TPO Fondacija je organizirala susret s građanima i predstavnicima mjesnih zajednica kao i predstavnicima Civilne zaštite Općine Sapna 20.11.2014. godine. Povod za susret bio je predstavljanje priručnika "Živjeti na klizištu" autorice dr.sc. Rejhane Dervišević i autora dr.sc. Zijada Ferhatbegovića koji su pripremili edukativni materijal za provođenje preventivnih mjera i sanaciju klizišta koja su nastala uslijed poplava u maju 2014. Građani su svojim aktivnim učešćem u razgovoru s autorima priručnika razmijenili lična iskustva u vezi s problemima klizišta i dobili upute i savjete kako prepoznati klizište, kako privremeno sanirati zemlju oko kuće, radionice, njive, štale ili voćnjaka. Autori su ukazali na mehanizme nastanka klizišta i uzroke koji dovode i doprinose pokretanju zemljanih masa, kao i mjere koje se preduzimaju za sprečavanje i otklanjanje šteta. Ovim radom su TPO Fondacija i Univerzitet u Tuzli kroz edukaciju stanovništva i pripremu edukativnog materijala dali svoj doprinos u rješavanju problema kojima je izloženo stanovništvo pogođeno poplavama u BiH, a u okviru projekta "Psihosocijalna podrška u Bosni i Hercegovini".

II INICIJATIVA ZA KREATIVNI DIJALOG I EDUKACIJU

Aktivnost 1 Objavljeni stripovi iz edicije "Bauk FemiNauk"

Feministički nauk doista nije nikakav bauk, samo što su oni na pozicijama moći od feminizma napravili bauk kako bi onemogućili ženama da ravnopravno sudjeluju u svim oblastima života zajedno s muškarcima. Kroz jednostavne dijaloge, koji su prikazani u dvadeset stripova, prikazuje se prava slika iskrivljenih vrijednosti koje živi bh. čovjek.

Autori vješto i kroz jednostavne dijaloge navode čitatelje da propitaju svakodnevnicu i da u njoj podcrtaju stereotipe. Bosna i Hercegovina je među prvima u regionu usvojila Zakon o ravnopravnosti spolova. U njemu su utkane norme koje su trebale osigurati ženama barem formalno da imaju zajamčenu jednakost spolova u svim sferama društva, uključujući, ali ne ograničavajući se, na obrazovanje, ekonomiju, zapošljavanje i rad, socijalnu i zdravstvenu zaštitu, sport, kulturu, javni život i medije. Ideja TPO Fondacije je da upravo navedeni stripovi budu temelj za budući edukativni rad posvećen stereotipima u bh. društvu.

Aktivnost 2 Objavljen strip "Nira"

Ona je svjetlost – Nira. Ne dopušta nepravdu i bezakonje. Ne promatra ih pasivno, već vlastitim primjerima (po)kazuje da se o seksualnom uznemiravanju i drugim kršenjima ljudskih prava treba govoriti i djelovati kako se ona ne bi dešavala. Odvažna je i ustrajna u svojim ciljevima i ne

šuti – ona je Nira, protagonistica istoimenog stripa, koji je objavila TPO Fondacija. Autori priča su Elma Softić-Kaunitz i Pavle Kaunitz, a strip autori su Filip Andronik i Esmir Prlja.

Aktivnost 3 Objavljena analiza potreba mladih

U okviru projekta "Inicijativa za kreativni dijalog i edukaciju" TPO Fondacija je provela analizu potreba mladih. U nastojanju da prati potrebe zajednice, ali i pojedinaca, TPO Fondacija osigurava odgovarajuće edukativne materijale i treninge koji mogu pomoći mladim ženama i muškarcima da se što aktivnije uključe u društveno-politički rad u svojim lokalnim zajednicama, a i šire. Cilj analize potreba mladih je ispitivanje stavova, mišljenja i potreba mladih u vezi s liderstvom, komunikacijom, zapošljavanjem i radom, položajem mladih u društvu te drugim pitanjima, kako bi se stvorila osnova za izradu edukativnih materijala za mlade. Analiza je provedena u periodu od januara do marta 2014. godine. U istraživanju je učestvovalo 85 ispitanika i ispitanica, i to studenata/ica s Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, te aktivista/ica Vijeća mladih općine Novo Sarajevo, među kojima su srednjoškolci/ke te studenti/ice (Pravni fakultet, Šumarski fakultet, Ekonomski fakultet, Farmaceutski fakultet, Poljoprivredni fakultet, Građevinski fakultet).

III SVJETSKI ETOS U ŠKOLI: INTEGRACIJA SVJETSKOG ETOSA U ODGOJNO-OBRAZOVNE STRUKTURE I PROCESU U BOSNI I HERCEGOVINI

Aktivnost 1 Objavljen priručnik "Svjetski etos pod školskim krovom: Priručnik za integriranje svjetskog etosa u nastavne procese"

"Svjetski etos pod školskim krovom: Priručnik za integriranje svjetskog etosa u nastavne procese" donosi sljedeće tekstove: Stephan Schlenso, Svjetski etos kao 'pedagoški projekt'; Sedžida Hadžić, Pozitivni potencijal svjetskog etosa za odgojno-obrazovne strukture i procese u bosanskohercegovačkom društvu; Christoph Knoblauch, Zajednički etos sučelice problemima našeg svijeta – Razmišljanje i koncepcija globalnog etosa u kontekstu međureligijskog učenja; Alen Kristić, Svjetski etos pod školskim krovom: Razredna nastava kao mjesto upoznavanja s projektom svjetskog etosa u deset koraka; te Deklaracija o svjetskom etosu.

Aktivnost 2 Objavljena knjiga "Svjetski etos: Dokumenti – utemeljenja – primjene"

Knjiga "Svjetski etos: Dokumenti – utemeljenja – primjene" pruža sustavan uvid u temeljne dokumente na kojima počiva projekt svjetskog etosa – "Deklaracija o svjetskom etosu", od čijeg se proglašenja u Chicagu od strane Parlamenta svjetskih religija prošle godine navršilo 20 godina, "Opća deklaracija o ljudskim dužnostima" i "Manifest globalnog gospodarskog etosa" – pri čemu je posebna pozornost posvećena različitim načinima utemeljenja i primjene svjetskog etosa u suvremenim društvima sučeljenim s globalizacijom. Pored temeljnih dokumenata, sadržaj knjige čine sljedeći tekstovi: Hermann Häring, Hans Küng – Nekonformistički mislilac, sistematičar i vizionar: Cjeloviti pogled na njegov stvaralački opus; Hans Küng, Što je to svjetski etos?; Hans Küng, Ljudska prava i ljudske dužnosti; Hans Küng, Globalna gospodarska kriza zahtijeva globalni etos – Manifest za globalni gospodarski etos; Walter Homolka, Svjetski etos iz židovske perspektive; Karl-Josef Kuschel, Svjetski etos iz kršćanske perspektive; Martin Bauschke, Svjetski etos s muslimanskog gledišta; Ursula Renz, Svjetski etos iz filozofijske perspektive; Hans Küng, Svjetski etos za svjetsku politiku; Hans Küng, Svjetski etos za svjetsko

gospodarstvo; Stephan Schlenz, Svjetski etos kao 'pedagoški projekt'; Martin Bauschke, Zlatno pravilo kao svjetska kulturna baština; Günther Gebhardt, Svjetski etos kao

izazov za društveni i međureligijski dijalog; Alen Kristić, Drugi – neočekivana objava božanskoga; Mato Zovkić, Odgoj za mir u monoteističkim religijama; Alen Kristić, Projekt svjetskog etosa – mogući okvir, smjerokaz i sadržaj međureligijskog dijaloga u BiH; te Karl-Josef Kuschel, 1993-2013: 20 godina Deklaracije o svjetskom etosu: Temeljne nakane nekoć – izazovi danas.

Aktivnost 3 Održan prvi trening nastavnika i pedagoga Tuzlanskog kantona

U okviru projekta "Svjetski etos u školi: Integracija svjetskog etosa u odgojno-obrazovne strukture i procese u Bosni i Hercegovini", iza kojeg je svojom stručnom i finansijskom pomoći stala i Zaklada svjetskog etosa iz Tübingena, stručni tim TPO Fondacije iz Sarajeva – Alen Kristić i Sedžida Hadžić – održali su prvi trening nastavnika/ca i pedagoga/ica Tuzlanskog kantona u subotu i nedjelju 29. i 30. 11. 2014. u Tuzli. Opći cilj ovog treninga upoznavanje je nastavnika/ica i pedagoga/ica srednjih škola da se upoznaju s konceptima integracije svjetskog etosa u bh. škole.

Aktivnost 4 Održan drugi trening nastavnika/ca Kantona Sarajevo

U okviru projekta "Svjetski etos u školi: Integracija svjetskog etosa u odgojno-obrazovne strukture i procese u Bosni i Hercegovini", iza kojeg je svojom stručnom i finansijskom pomoći stala i Zaklada svjetskog etosa iz Tübingena, stručni tim TPO Fondacije iz Sarajeva – Alen Kristić i Sedžida Hadžić – održali su drugi trening nastavnika/ca Kantona Sarajevo u subotu i nedjelju 06. i 07. 12. 2014. u Sarajevu. Ovaj trening predstavlja poseban oblik odgojne teorije s jasnim pragmatičkim pravicima djelovanja u stvarnom životu.

Aktivnost 5 Održan treći trening nastavnika/ca Zeničko – dobojskog kantona

Treći trening "Svjetski etos u školi" nastavnika/ca i pedagoga/ica srednjih škola Zeničko-dobojskog kantona održali su Alen Kristić i Sedžida Hadžić u subotu i nedjelju 13. i 14. 12. 2014. u Zenici.

Naime, trening je urađen u okviru projekta "Svjetski etos u školi: Integracija svjetskog etosa u odgojno-obrazovne strukture i procese u Bosni i Hercegovini" TPO Fondacije, iza kojeg je svojom stručnom i finansijskom pomoći stala i Zaklada svjetskog etosa iz Tübingena.

IV PROGRAM ZA INTERDISCIPLINARNO UČENJE I ISTRAŽIVANJA

Aktivnost 1 Održana prva međunarodna konferencija "Trauma, pamćenje i ozdravljenje"

S ciljem zajedničkog i kritičkog promišljanja o dubljim korijenima socijalne traume, poput kolektivnog nasilja, rata i genocida, razmjene iskustava i znanja o ovim konceptima i mehanizmima njihovog djelovanja, potpunijeg razumijevanja interakcija između različitih grupa i iniciranja interdisciplinarnog učenja koje nadilazi grupne podjele i otvara nove mogućnosti i vizije kolektivnog ozdravljenja, 12.-13.7.2014. godine, u okviru TPO Programa za interdisciplinarno učenje i istraživanja (PILAR), u Tuzli i Potočarima održana je PRVA MEĐUNARODNA KONFERENCIJA i Interdisciplinarna učionica "Trauma, pamćenje, ozdravljenje". Na konferenciji i interdisciplinarnoj učionici učestvovali su eminentni znanstvenici/ce i aktivisti/ce iz BiH, Srbije, Australije i Amerike: akademik Dubravko Lovrenović, prof. dr. Alija Sutović, prof. dr. Hariz Halilović, prof. dr. Jasmina Husanović, prof. dr. Damir Arsenijević, doc. dr. Enes Osmančević, doc. dr. Patrick McCarthy, doc. dr. Mevludin Hasanović, doc. dr. Edisa Gazetić, dr. Nermina Kravić, mr.sc., dr. Amra Delić, dr. Branka Antić Štauber, Srđan Šušnica, dipl. iur. Rade Radovanović, dipl. novinar i dr. Zilka Spahić Šiljak, program direktorica TPO.

Aktivnost 2 Održana dvodnevna interdisciplinarna učionica "Trauma, pamćenje i ozdravljenje"

Dana 23. augusta/kolovoza 2014. godine, u okviru TPO Programa za interdisciplinarno učenje i istraživanja (PIUIS), u Jajcu je održana II Interdisciplinarna učionica "Trauma, pamćenje, ozdravljenje".

Na *II Interdisciplinarnoj učionici*, u okviru teme kultura pamćenja i sjećanja, učestvovali su eminentni znanstvenici/ce i aktivisti/ice iz BiH, akademik Dubravko Lovrenović, doc. dr. Zlatiborka Popov Momčinović, dr. Amra Delić, doc. dr. Alisa Mahmutović i bosanskohercegovački i australijski akademski vajar Adis Fejzić. Zaključak ovoga skupa jeste da postoji potreba da se razvijaju vlastite studije sjećanja koje bi proizvodile znanje sa Periferije budući da se pokazalo da je znanje koje dolazi iz Centra umnogome neprimjenjivo jer ne polazi od višestruko kompleksnih karakteristika društava sa periferije.

V PUBLIKACIJA „KURAN I ŽENA“

Ovo je prvo žensko sistemsko tumačenje svetog teksta, tumačenje koje potvrđuje i reaffirmira ženski glas u Kur'anu. Isključenje i opresiju žena nije uslovlila religija, već patrijarhalna tumačenja i primjene kur'anskog teksta u praksi. Stoga je važno omogućiti i ohrabriti žene da ponovo iščitavaju i interpretiraju vjerske tekstove, jer se nasilje i diskriminacija ne mogu pravdati vjerom u Boga. Ova knjiga je puna iznenađenja kako za muškarce tako i za žene.

VI PROMOCIJA KNJIGE „SJAJ LJUDSKOSTI - ŽIVOTNE PRIČE MIROTVORKI U BIH“

TPO Fondacija je 17. septembra 2014. u saradnji s udruženjem „Korak više“ organizovala promociju knjige „Sjaj ljudskosti – životne priče mirotvorki u BiH“ autorice Zilke Spahić Šiljak u Vogošći. O radu, istraživanjima i nalazima u knjizi govorila je Aida Spahić, asistentica na ovom istraživanju, dok su se prisutnima obratile mirotvorke iz Sarajeva, Besima Borić i Rahela Džidić, koje su iz svojih perspektiva govorile o vlastitom mirotvornom putu koji su stvarale tokom proteklih osamnaest godina kao i o aktivnostima za razvoj ljudskih prava kojima se i danas bave.

Napomenule su kako je odgovornost svih nas da se zajedno pokrenemo i djelujemo na polju razvoja i unapređenja društva, bez obzira na etničku, vjersku ili političku pripadnost. Gošća na promociji je bila i uspješna bh. glumica, Hasija Borić, koja je pročitala par odlomaka iz knjige o Besimi Borić i Raheli Džidić, dok je promociju moderirala Melika Šahinović. TPO Fondacija se zahvalila udruženju „Korak više“, Opštini Vogošća, mirotvorkama i gostima sa željom da će uspjeti ukazati na vidljivost i aktivnost žena u javnoj sferi i potaknuti mlade ljude da širenjem mira, edukacijom i aktivnostima pridonese razvoju zajednice u kojoj živimo.

V 16 DANA AKTIVIZMA PROTIV RODNO ZASNOVANOG NASILJA

Aktivnost 1 Objavljen konkurs "Nastripaj ljudska prava"

Aktivnost 2 Ulični performans "Presijeci"

29. novembra 2014. TPO Fondacija je organizirala ulični performans "Presijeci" ispred Katedrale Srca Isusova u Sarajevu, u suradnji s glumicama Akademije scenskih umjetnosti Sarajevo. Cilj performansa je predstavljanje procesa nastajanja nasilja kroz emocionalno stanje žrtava i

prenošenje poruke prolaznicima i medijima o oblicima nasilja kroz govor tijela, te još jednom poručiti da nasilju mora doći kraj. Performans komunicira probleme nasilja nad ženama u svim društvima (u 97% slučajeva prijavljenog nasilja žrtve su žene).

Aktivnost 3 Održana panel diskusija za mlade pod nazivom "Zanemari razlike"

Nakon uličnog performansa "Presijeci" 29.11.2014. TPO Fondacija Sarajevo je u saradnji s Vijećem mladih općine Novo Sarajevo organizovala panel diskusiju za mlade pod nazivom "Zanemari razlike". Cilj ove panel diskusije, koja obuhvaća teme o krivičnim djelima počinjenim iz mržnje, je suzbijanje incidenata koji su nastali uslijed predrasuda, te aktivni odgovor na svaki govor mržnje koji je javan. Predavačice na panel diskusiji su bile članice Vijeća mladih općine Novo Sarajevo: Mirela Geko, Mirela Alić te Bojana Tomašević koja je navela da je cilj i namjera da kroz ovu panel diskusiju utječu na svijest mladih te kreiranje osjećaja odgovornosti da i oni aktivno učestvuju u suzbijanju incidenata motivisanih predrasudama.

Aktivnost 4 Okrugli stol "Potencijal vjeronaučnog odgoja za aktivizam i nenasilje" u Behram – begovoj medresi u Tuzli

U okviru 16 dana aktivizma, svjetske kampanje protiv nasilja nad ženama, TPO Fondacije je u saradnji s Behram- begovom medresom u Tuzli organizovala okrugli stol pod nazivom "Potencijal vjeronaučnog odgoja za aktivizam i nenasilje". Predavačice na okruglom stolu su bile Amra Pandžo, direktorica udruženja za dijalog u porodici i društvu "Mali koraci" iz Sarajeva, Dr. Amra Delić, specijalista neuropsihijatrica i psihoterapeutkinja iz Tuzle, aktivistkinja u oblasti ljudskih prava, dijaloga i pomirenja, i Azra Fazlović, profesorica fikha u Behram-begovoj medresi u Tuzli. Prisutni su zaključili da vjeronaučni odgoj ima odgovornost i treba imati jedinstven cilj a to je zalaganje za aktivizam i nenasilje te ujedinjenje učenika i učenica kroz duhovnost i poštivanje drugih i drugačijih.

Aktivnost 5 Okrugli stol "Potencijal vjeronaučnog odgoja za aktivizam i nenasilje" u Sarajevu

U sklopu aktivnosti povodom 16 dana aktivizma, TPO Fondacija je nakon realizovanog okruglog stola u Behram- begovoj medresi u Tuzli, organizovala okrugli stol i u Sarajevu, 03.12.2014. pod nazivom Potencijal za vjeronaučni odgoj za aktivizam i nenasilje. Predavačice su bile Amra Pandžo, direktorica udruženja za dijalog u porodici i društvu „Mali koraci“ iz Sarajeva i Arijana

Ćatović, psihoterapeutkinja koja ima višegodišnje iskustvo u radu sa žrtvama nasilja kao i u terapijama namijenjenim djeci.

Aktivnost 6 Održana izložba stripova "Bauk FemiNauk" na Filozofskom fakultetu u Zenici

Promocija i izložba stripova Bauk Feminauk su održane 4.12.2014. na Filozofskom fakultetu, Katedri kulturoloških studija u Zenici. Ovo je nastavak programskih aktivnosti TPO Fondacije koja je proteklog vikenda krenula sa kampanjom "Stop nasilju" u okviru svjetske kampanje 16 dana aktivizma i IKDE projekta.

Izložba je predstavljena u društvu Nermine Trbonja i crtača Jakova Čauševića. Nermina i Jakov su predstavili nastanak stripova čiji je cilj da kroz duhovite situacije potakne sve zainteresirane da propitaju predrasude o feminizmu, rodnoj ravnopravnosti i poziciji žena u savremenom bh. društvu.

Aktivnost 7 Izložba stripova "Bauk FemiNauk" na Univerzitetu Tuzla

U okviru 16 dana aktivizma u borbi protiv nasilja nad ženama, na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli 05.12.2014 otvorena je Izložba strpa Bauk FemiNauk koju su zajedno

organizirali Univerzitet u Tuzli i TPO Fondacija Sarajevo. Promociju su otvorili prof. dr. Rejhana Dervišević, prorektorica na Univerzitetu, program direktorica TPO Fondacije, Dr. Zilka Spahić Šiljak, i autorice dijela tekstova stripa, Elmaja Bavčić i Ena Bavčić.

Aktivnost 8. Javna debata "(Ne)vidljivo nasilje nad ženama" na Univerzitetu u Tuzli

TPO Fondacija i Volonterski centar Univerziteta u Tuzli organizirali su javnu debatu koja se održala na Univerzitetu 05. decembra 2014. godine u okviru međunarodne kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja. Profesorica dr. Jasmina Husanović, profesorica dr. Edisa Gazetić i psihijatrica i terapeutkinja, Amra Delić bile su gošće ove debate, a profesorica dr. Zilka Spahić Šiljak je moderirala ovu debatu.

Aktivnost 9 Održana radionica za mlade: "Nasilje u porodici: mitovi i činjenice"

Povodom obilježavanja 16 dana aktivizma u borbi protiv nasilja nad ženama, TPO Fondacija je organizovala interaktivnu radionicu za mlade "Nasilje u porodici: mitovi i činjenice". Pomenuta radionica je održana 05.12.2014. godine u prostorijama TPO Fondacije, a prisutne učesnice su imale mogućnost upoznati se sa različitim pojavnim oblicima nasilja nad ženama (sa posebnim fokusom na mlade djevojke i djevojčice) kao i kontekstima u kojima se nasilje u porodici pojavljuje. Tokom radionice razgovaralo se i općenito o rodno zasnovanoj diskriminaciji kao i negativnim posljedicama patrijahalnog poimanja svijeta i vrijednosti. Pored navedenog, učesnice su također imale priliku putem audio-vizuelnih materijala ne samo upoznavati se različitim konceptima rodno zasnovanog nasilja, već aktivno promišljati o tome kako potaknuti mlade na akciju ne samo protiv nasilja u porodici, već nasilja općenito koje je sve prisutnije u našem društvu.

Aktivnost 10 Premijerna promocija stripa "Nira" u Sanskom Mostu

U saradnji s Centrom "Fenix" is Sanskog Mostu, 08.12.2014. TPO Fondacija je u sklopu projekta "Inicijativa za kreativni dijalog i edukaciju IKDE" kao i u okviru svjetske kampanje "16 dana aktivizma" upriličila premijernu promociju stripa za mlade pod nazivom "Nira" u Sanskom Mostu. Promociju je moderirala projekt koordinatorka Melika Šahinović. Prisutnim se obratila direktorica Centra "Fenix" Adisa Hotić i tekst autorica stripa Elma Softić- Kaunitz koja je

predstavila ideju samog stripa i osobine junakinje Nire. Učenici i učenice zajedno s organizatoricama su imali priliku da razgovaraju na temu aktivizma u društvu i borbi protiv različitih oblika nasilja. Upriličena je dodjela stripova svim prisutnim.

Aktivnost 11 Okrugli stol "Potencijal vjeronaučnog odgoja za aktivizam i nenasilje" u Sanskom Mostu

TPO Fondacija je, nakon održanih okruglih stolova u Tuzli i Sarajevu na temu "Potencijal vjeronaučnog odgoja za aktivizam i nenasilje", isti upriličila i u Sanskom Mostu 9.12.2014. u saradnji s Centrom za izgradnju mira CIM, Sanski Most. Predavač je bio direktor CIM-a Vahidin Omanović i predavačica Dr. Zilka Spahić- Šiljak koja je govorila o vrstama nasilja i prevenciji porodičnog zlostavljanja. Vjeroučitelji i vjeroučiteljice su podijelili svoja iskustva kroz koja su prepoznali različite znakove zlostavljanja kod djece od strane porodice. Govorilo se o načinima prepoznavanja znakova nasilja i razvijanju odnosa s učenicima i učenicama žrtvama nasilja. Direktor CIM-a je naglasio kako je građanska i zakonska dužnost prijaviti svaki vid nasilja te da vjeroučitelji i vjeroučiteljice imaju posebnu prednost u lakšem ostvarivanju kontakta s djecom koja pate od zlostavljanja u kući, te da je njihova dužnost time i veća da u skladu prevencije nasilja i pomoći djeci više i djeluju.

Aktivnost 12 Izložba stripova "Bauk FemiNauk" u Francuskom kulturnom centru u Sarajevu

U okviru 16 dana aktivizma u borbi protiv nasilja nad ženama, na Međunarodni dan ljudskih dana 10. 12. 2014. u Francuskom kulturnom centru otvorena je izložba edicije Bauk FemiNauk grupe Brkate. Promociju su otvorili projektna asistentica TPO Fondacije, Ivana Krstanović, autor stripova Jakov Čaušević, te jedna od članica grupe Brkate, Aida Spahić. Promotorice su istaknule važnost komuniciranja problema rodni stereotipa koji su danas duboko ukorjenjeni u naš način razmišljanja i praksu, a koje na neki način i ne primijećujemo.

Aktivnost 13 Obilježavanje Međunarodnog dana ljudskih prava

Na Međunarodni dan ljudskih prava, 10. 12. 2014., u sklopu projekta "Inicijativa za kreativni dijalog i edukaciju", te povodom međunarodne kampanje 16 dana aktivizma, održana je promocija stripa NIRA u Jevrejskoj općini u Sarajevu. Promociju je otvorila projektna asistentica TPO Fondacije, Ivana Krstanović, predstavivši strip NIRU kroz koji se na kreativan način prožima tema ljudskih prava, autore priča, Elmu Softić-Kaunitz i Pavla Kaunitza, te Jakova Čauševića, člana žirija konkursa "Nastripaj ljudska prava".

Aktivnost 14 Promocija stripa "Nira" u Livnu

U saradnji s udruženjem "LI-Woman" iz Livna, TPO Fondacija je 11.12.2014. u sklopu kampanje 16 dana aktivizma i projekta IKDE posjetila OŠ "Fra Lovro Karaula" u Livnu. Učenicima i učenicama 9. razreda je predstavljen strip "Nira". Također su imali priliku naučiti osnovne informacije međunarodnoj kampanji 16 dana aktivizma kao i o pravima djece koja moraju biti zaštićena i unaprijeđena. Svi učenici i učenice su dobili svoj primjerak stripa "Nira".

Aktivnost 15 Promocija stripa "Nira" u Bosanskom Grahovu

12. decembra 2014, TPO Fondacija Sarajevo je u sklopu projekta IKDE i kampanje "16 dana aktivizma" i u saradnji s udruženjem "Žene Grahova" posjetila OŠ "Bosansko Grahovo" te upriličila promociju i dodjelu stripova "Nira". Učenici i učenice, nastavnici i roditelji su imali priliku upoznati se sa stripom Nira o kojem su govorile tekst autorica Elma Softić- Kaunitz i projekt koordinatorica Melika Šahinović.

VI PUBLIKACIJA „KURAN I ŽENA“

Ovo je prvo žensko sistemsko tumačenje svetog teksta, tumačenje koje potvrđuje i reafirmira ženski glas u Kur'anu. Isključenje i opresiju žena nije uslovlila religija, već patrijarhalna tumačenja i primjene kur'anskog teksta u praksi. Stoga je važno omogućiti i ohrabriti žene da ponovo iščitavaju i interpretiraju vjerske tekstove, jer se nasilje i diskriminacija ne mogu pravdati vjerom u Boga. Ova knjiga je puna iznenađenja kako za muškarce tako i za žene.

VII PROMOCIJA KNJIGE „SJAJ LJUDSKOSTI - ŽIVOTNE PRIČE MIROTVORKI U BIH“

TPO Fondacija je 17. septembra 2014. u saradnji s udruženjem „Korak više“ organizovala promociju knjige „Sjaj ljudskosti – životne priče mirotvorki u BiH“ autorice Zilke Spahić Šiljak u Vogošći. O radu, istraživanjima i nalazima u knjizi govorila je Aida Spahić, asistentica na ovom

istraživanju, dok su se prisutnima obratile mirotvorke iz Sarajeva, Besima Borić i Rahela Džidić, koje su iz svojih perspektiva govorile o vlastitom mirotvornom putu koji su stvarale tokom proteklih osamnaest godina kao i o aktivnostima za razvoj ljudskih prava kojima se i danas bave.

Napomenule su kako je odgovornost svih nas da se zajedno pokrenemo i djelujemo na polju razvoja i unapređenja društva, bez obzira na etničku, vjersku ili političku pripadnost. Gošća na promociji je bila i uspješna bh. glumica, Hasija Borić, koja je pročitala par odlomaka iz knjige o Besimi Borić i Raheli Džidić, dok je promociju moderirala Melika Šahinović. TPO Fondacija se zahvalila udruženju „Korak više“, Opštini Vogošća, mirotvorkama i gostima sa željom da će uspjeti ukazati na vidljivost i aktivnost žena u javnoj sferi i potaknuti mlade ljude da širenjem mira, edukacijom i aktivnostima pridonese razvoju zajednice u kojoj živimo.